

Maistrova ulica 10, 1000 Ljubljana

T: 01 369 59 00
F: 01 369 59 01
E: gp.mk@gov.si
www.mk.gov.si

Številka: 0070-24/2018/72

Ljubljana, 1. 3. 2021

EVA 2018-3340-0023

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Resolucija o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2021–2025
– predlog za obravnavo

1. Predlog sklepa vlade:

Na podlagi prvega odstavka 28. člena Zakona o javni rabi slovenščine (Uradni list RS, št. 86/04 in 8/10) je Vlada Republike Slovenije na ..... seji ..... sprejela naslednji

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Resolucije o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2021–2025 in ga posreduje Državnemu zboru v obravnavo in sprejem po rednem postopku.

Mag. Janja Garvas Hočevar
v. d. generalne sekretarke

Priloga:

– predlog Resolucije o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2021–2025

Sklep prejmejo:

- Državni zbor
- Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- Ministrstvo za finance
- Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo
- Ministrstvo za infrastrukturo
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport

- Ministrstvo za javno upravo
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
- Ministrstvo za kulturo
- Ministrstvo za notranje zadeve
- Ministrstvo za obrambo
- Ministrstvo za okolje in prostor
- Ministrstvo za pravosodje
- Ministrstvo za zdravje
- Ministrstvo za zunanje zadeve
- Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo
- Urad Vlade Republike Slovenije za narodnosti
- Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov
- Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

///

3. a Osebi, odgovorni za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Marko Jenšterle, sekretar, vodja Službe za slovenski jezik po pooblastilu na Ministrstvu za kulturo, in
- Irena Grahek, analitičarka, Služba za slovenski jezik, Ministrstvo za kulturo.

3. b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

Redakcijo osnutka resolucije je Ministrstvu za kulturo na podlagi predlogov pristojnih organov in zunanjih strokovnjakov (na javnih posvetih oz. v javni razpravi) pomagal opravljati dr. Rok Žaucer z Univerze v Novi Gorici. Za opravljeno delo mu je MK po avtorski pogodbi plačalo 3.000 evrov.

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu Državnega zbora:

- dr. Vasko Simoniti, minister,
- dr. Ignacija Fridl Jarc, državna sekretarka, in
- Marko Jenšterle, vodja Službe za slovenski jezik po pooblastilu.

5. Kratek povzetek gradiva:

Povzetek vsebine Resolucije o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2021–2025:

Vzpostavitev petletnega cikla resolucij, letnega pregledovanja izpolnjevanja nalog in enkratne študije o ustreznosti aktualne jezikovne politike zagotavlja stroki in politiki trdno podlago za premišljeno in sistematično usmerjanje jezikovne situacije v slovenski družbi. Najsplošnejši cilj, kateremu bo s pomočjo teh temeljev slovenska jezikovna politika v obdobju 2021–2025 sledila, je (tudi v skladu s Strategijo razvoja Slovenije 2030) zagotovitev kakovostnega jezikovnega življenja za vse. Tako stroka kot politika sta v zadnjih letih na ravni strateških dokumentov prepoznali nekaj izzivov, na katere se poskuša ta resolucija celostno odzvati. V njej se osredotočamo na področja jezikovnega izobraževanja in jezikovne opremljenosti, na splošno jezikovno kulturo in jezikovno krajino ter na bližnje predsedovanje Slovenije Svetu Evropske unije v letu 2021.

Stanje, vplivi in učinki jezikovne politike se izrazito kažejo v jezikovni kulturi in jezikovni krajini države. Govorci se vsepovsod srečujejo z vidno rabo slovenščine in ob tem tudi z neustreznostjo in kršitvami. Določbe, predpisi in zakoni, ki urejajo javno rabo slovenščine, so premalo zavezujoči in učinkoviti, včasih preveč restriktivni, včasih pa nejasni ter dopuščajo različne interpretacije, zato bodo verjetno potrebne nekatere spremembe v zakonodaji. Povečati se bosta morala tudi nadzor in ukrepanje pristojnih inšpekcijskih služb. Pereča problematika je tesno povezana tudi z vzgojno-izobraževalnim sistemom, zato je nujno še naprej ozaveščati o pomenu in vlogi javne rabe slovenščine na vseh področjih in stopnjah izobraževanja ter še zlasti v javnih medijih. Ozaveščeni in dobro informirani govorniki bodo lahko z večjim znanjem kompetentno in pomembno vplivali na

prednostno rabo slovenščine v vseh segmentih življenja in delovanja, cilj pa bo ustrezna jezikovna krajina, s čim manjšim neskladjem med veljavno pravno ureditvijo in pričakovanim oziroma želenim stanjem.

Jezikovno izobraževanje je kompleksno področje jezikovne politike. Tematski sklopi, ki jih želi povezati v usklajeno celoto, so: slovenščina kot prvi jezik v Sloveniji, slovenščina kot prvi jezik po svetu, slovenščina kot drugi jezik, jeziki italijanske in madžarske narodne skupnosti ter romske skupnosti, jeziki pripadnic in pripadnikov različnih manjšinskih etničnih skupnosti, jeziki priseljenskih skupnosti, tuji jeziki, osebe s posebnimi potrebami in prilagojenimi načini sporazumevanja, jezik v visokem šolstvu itn. Pri tem je nujno sodelovanje vseh relevantnih deležnikov na tem področju. Namen je zagotoviti ustrezne okoliščine za izvajanje teh dejavnosti, s tem pa dostop do usvajanja in znanja jezikov ter krepitev sporazumevalne zmožnosti. Cilj teh prizadevanj mora biti zagotavljanje enakopravne družbene participacije za vse govorke in govorce, tudi z medkulturnega vidika.

Na področju jezikovne opremljenosti je zadnja resolucija prepoznavala izzive, ki so potrebni hitrega in učinkovitega ukrepanja. Ti so zajemali tako izzive glede jezikovnega opisa in predpisa kot glede jezikovnotehnoloških orodij in virov. Razvoj informacijskih in komunikacijskih tehnologij v tem tisočletju ustvarja globalizirano okolje, v katerem bi lahko zaradi zaostanka pri tehnološkem razvoju posamezni jeziki postali manj privlačni in konkurenčni in s tem dolgoročno ogroženi. Še posebej ko gre za državne jezike, ima to tudi obširne negativne posledice za družbo. Da se to ne bi zgodilo, potrebujejo posamezni jeziki čim večjo prisotnost na svetovnem spletu, čim bolj razvite sodobne digitalne vire in čim bolj razvita jezikovnotehnološka orodja.

Od julija do decembra 2021 bo Slovenija drugič predsedovala Svetu Evropske unije. V času predsedovanja bosta tako Slovenija kot slovenščina deležni znatno povečane protokolarne in medijske pozornosti, kar je treba v celoti izkoristiti. Skrb za ugled, vidnost in promocijo slovenščine se šteje med stalne naloge slovenske jezikovne politike in predsedovanje predstavlja uresničevanje tega cilja, hkrati pa je lepa priložnost za dodatno načrtno ozaveščanje uporabnic in uporabnikov slovenščine o opolnomočenosti slovenščine za vse komunikacijske kontekste ter za promocijo slovenščine drugod v Evropi in širše po svetu.

Čeprav je nacionalni program za jezikovno politiko odziv na celotne jezikovnopolitične razmere, je v ospredju njegove skrbi in predlaganih ukrepov slovenščina (urejanje njenega statusa in korpusa), ob tem pa svojo pozornost namenja tudi vsem drugim jezikom, ki spadajo v okvir slovenske jezikovne politike. Slovenščina je danes notranje celovit, družbeno in strukturno neokrnjen ter razvojno odprt jezik in taka naj bo tudi v prihodnosti. Republika Slovenija zato zagotavlja, da se slovenščina uporablja in nadalje razvija na vseh področjih javnega življenja znotraj mej slovenske države ter v ustreznih evropskih in mednarodnih okvirih. Skrbi za to, da se njene državljanke in državljani ter prebivalke in prebivalci lahko vključujejo v sporazumevalne procese, ki jim omogočajo enakopravno sodelovanje v državni in mednarodni skupnosti, pridobivanje in menjavo znanja ter izpolnjevanje osebnih, poklicnih in kulturnih potreb. Osrednji cilj slovenske jezikovne politike je oblikovanje skupnosti samostojnih govorcev in govork z razvito jezikovno oziroma sporazumevalno zmožnostjo v slovenščini, kakovostnim in učinkovitim znanjem drugih jezikov, z visoko stopnjo jezikovne samozavesti in ustrezno stopnjo pripravljenosti za sprejemanje jezikovne in kulturne različnosti.

Ocena finančnih posledic predloga resolucije za državni proračun in druga finančna sredstva – pojasnilo

Ocena sredstev, ki so navedena pri posameznih ukrepih, je pripravljena na podlagi poročil realizacije preteklega nacionalnega programa, če je znesek višji, so sredstva zgolj načrtovana in še ne zagotovljena. Razpoložljiva sredstva se namreč opredelijo v vsakoletnem Zakonu o izvrševanju proračunov Republike Slovenije, v primeru Evropskih socialnih skladov nova in dodatna sredstva sovpadajo v večji meri z novim kohezijskim programskim obdobjem 2021–2027.

Predlog nove resolucije ne uvaja konkretnih zavez, ki bi imele neposredne finančne posledice za vsakoletne državne proračune v obdobju, za katerega naj bi veljal, temveč predstavlja ocene potrebnih dodatnih finančnih sredstev za izvedbo predvidenih ukrepov, s katerimi naj bi zagotovili doseganje v njej postavljenih ciljev.

Temeljni vir financiranja dejavnosti, ki jih predvideva resolucija, je določen delež rednih proračunskih sredstev za delovanje posameznih ministrstev in vladnih služb. Ocenjen je po vsebini in višini za posamezne nosilce za določena področja in pri posameznih ukrepih, tj. pri proračunskih uporabnikih, ki so nosilci ali pa sodelujoči pri njihovi izvedbi. Na predlog nosilcev in sodelujočih organov se potrebna finančna sredstva na podlagi konkretno ovrednotene strategije kot prioritete predvidijo že v fazi sprejemanja državnega proračuna. Za izvedbo resolucije kot strateškega dokumenta in doseganje opredeljenih ciljev potrebna finančna sredstva bodo natančno opredeljena v letnih finančnih načrtih in načrtih dela, področnih strategijah, programih in akcijskih načrtih nosilcev ter drugih sodelujočih. Predpostavljamo, da bodo nosilci posameznih ukrepov v obdobju veljavnosti te resolucije, upoštevajoč z njo sprejete zaveze in v njej predstavljene prioritete, zagotavljali primeren obseg finančnih sredstev za njihovo izvajanje v okviru vsakoletnega državnega proračuna ter si prizadevali, da bodo pridobili tudi namenska sredstva iz evropskih virov (za to ustreznih skladov in programov). Del sredstev za uresničevanje ciljev resolucije je predviden tudi v okviru javne službe zavodov s področja vzgoje in izobraževanja in ni posebej ovrednoten.

Ministrstvo za kulturo bo v skladu s 26. in 28. členom Zakona o javni rabi slovenščine (Ur. l. RS, št. 86/04 in 8/10) v vsakoletnem poročilu vladi o uresničevanju resolucijskih ukrepov poročalo tudi o izpolnjevanju finančnih obveznosti posameznih nosilcev oz. pristojnih organov.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	DA/NE

7. a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				

Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II. a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t) – 2021	Znesek za t + 1 – 2022
MK	3340-18-0006 Promocija in razvoj slovenskega jezika	131098 Promocija in razvoj slovenskega jezika	19.768	19.768
MK	3340-18-0006 Promocija in razvoj slovenskega jezika	131144 Izvajanje nacionalnega programa za jezikovno politiko	52.520	52.520
UN	1516-11-0001 Podpora italijanski in madžarski narodni skupnosti ter romski skupnosti	131007 Narodni skupnosti	362.000 (v manjšem deležu)*	362.000 (v manjšem deležu)*

UN	1516-11-0001 Podpora italijanski in madžarski narodni skupnosti ter romski skupnosti	131008 Sofinanciranje RTV programov za narodni skupnosti in romsko skupnost	1.693.570	1.693.570
UN	1516-11-0001 Podpora italijanski in madžarski narodni skupnosti ter romski skupnosti	131009 Sofinanciranje tednika Nepujsag	325.333	325.333
UN	1516-11-0001 Podpora italijanski in madžarski narodni skupnosti ter romski skupnosti	131006 Obveznosti do ustanov italijanske narodne skupnosti	418.100 (v manjšem deležu)*	418.100 (v manjšem deležu)*
UN	1516-11-0001 Podpora italijanski in madžarski narodni skupnosti ter romski skupnosti	131003 Sofinanciranje dvojezičnega poslovanja občin in delovanja občinskih samoupravnih narodnih skupnosti	1.939.612 (v manjšem deležu)*	1.939.612 (v manjšem deležu)*
UN	1516-11-0001 Podpora italijanski in madžarski narodni skupnosti ter romski skupnosti	131004 Sofinanciranje romske skupnosti	380.000 (v manjšem deležu)*	380.000 (v manjšem deležu)*
UN	1516-11-0001 Podpora italijanski in madžarski narodni skupnosti ter romski skupnosti	131008 Sofinanciranje RTV programov za narodni skupnosti in romsko skupnost	193.000	193.000
MIZŠ	3311-11-0012 Izvajanje dejavnosti izobraževanja odraslih	483110 Tuji jeziki	49.000	49.000

MIZŠ	3311-11-0006 Izvajanje dejavnosti zavodov za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami 3311-11-0008 Izvajanje dejavnosti dijaških domov 3311-11-0025 Podpome aktivnosti	716910 Raziskovalne in strokovne naloge za izobraževanje	20.000	20.000
MIZŠ	3311-11-0004 Izvajanje osnovnošolskih programov	914210 Dopolnilni pouk materinega jezika za otroke drugih narodnosti	25.000	25.000
MIZŠ	3311-11-0004 Izvajanje osnovnošolskih programov	715410 Dopolnilni pouk slovenskega jezika v tujini	1.548.738	1.548.738
MIZŠ	3311-11-0004 Izvajanje osnovnošolskih programov	720010 Šolstvo narodnosti in zamejstva	451.954	451.954
MIZŠ	3311-11-0009 Izvajanje srednješolskih izobraževalnih programov 3311-11-0006 Izvajanje dejavnosti zavodov za usposabljanje	667610 Dejavnost srednjega šolstva 667410 Dejavnost zavodov za usposabljanje	220.000	220.000
MIZŠ	3311-11-0025 Podpome aktivnosti	687010 Evalvacije in nacionalni kurikulum	20.000	20.000
MIZŠ	3330-18-0004 Skrb za slovenščino v visokem šolstvu	823610 Skrb za slovenščino	1.962.907	1.962.907
MIZŠ	3330-17-1745 Jeziki štejejo 3330-17-1744 Bralna pismenost in razvoj slovenščine	150044 Izboljšanje kompetenc in spodbujanje prožnih oblik učenja-14-20- V-EU	298.510,49	238.175,30

MIZŠ	3330-17-1745 Jeziki štejejo 3330-17-1744 Bralna pismenost in razvoj slovenščine	150045 Izboljšanje kompetenc in spodbujanje prožnih oblik učenja-14-20-Z- EU	264.717,37	211.212,32
MIZŠ	3330-17-1745 Jeziki štejejo 3330-17-1744 Bralna pismenost in razvoj slovenščine	150046 Izboljšanje kompetenc in spodbujanje prožnih oblik učenja -14-20-V-slovenska udeležba	74.627,62	59.543,90
MIZŠ	3330-17-1745 Jeziki štejejo 3330-17-1744 Bralna pismenost in razvoj slovenščine	150047 Izboljšanje kompetenc in spodbujanje prožnih oblik učenja 14-20-Z-slovenska udeležba	66.179,21	52.803,10
MIZŠ	NRP 3330-20-0020 Subvencioniranje priprave učbenikov 2020–2021	483210 Učbeniki in učna tehnologija	410.000 (v manjšem deležu)*	410.000 (v manjšem deležu)*
MNZ	NRP 1711-15-0002 Vključevanje in zakonito priseljevanje	PP140002 Evropski sklad za azil, migracije in vključevanje – EU udeležba 75 % in PP140003 – druga proračunska sredstva 25 %	780.000	//**
* Gre za okvirne višine sredstev v okviru rednega financiranja upravičencev. Glede na to, da se sredstva ne namenjajo v celoti za izvedbo ciljev, navedenih v resoluciji, je pri nekaterih zneskih navedeno »v manjšem deležu«.				
** Znesek ni naveden, ker bo z uveljavitvijo sprememb in dopolnitev Zakona o tujcih pristojnost za vključevanje tujcev (kamor sodijo tudi tečajji slovenskega jezika za tujce) z Ministrstva za notranje zadeve prenesena na Urad za oskrbo, integracijo in nastanitev migrantov.				
SKUPAJ			11.575.536,69*	10.653.236,62*
II. b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1

SKUPAJ				
II. c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				

OBRAZLOŽITEV:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):

- prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,
- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II. a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II. b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II. b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II. b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II. c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II. a in II. b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7. b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: / (Samo če izberete NE pod točko 6.a.)	
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:	
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: <ul style="list-style-type: none"> - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin. 	DA/NE
<p>Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE – Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE – Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE <p>Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:</p> <ul style="list-style-type: none"> – v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani. <p>Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.</p>	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA/NE
(Če je odgovor NE, navedite, zakaj ni bilo objavljeno.)	
<p>Ministrstvo za kulturo je 28. novembra 2017 v svojih prostorih pripravilo <i>Javni posvet o novem nacionalnem programu za jezikovno politiko</i>. Tematski sklopi razprave so bili: znanstvenoraziskovalno spremljanje jezikovnega življenja, razvoj jezikovne zmožnosti vseh skupin govorcev, kakovostna jezikovna opremljenost govorcev in skrb za ustrezno jezikovno javno rabo (jezikovna krajina, slovenščina kot jezik znanosti in visokega šolstva, raba slovenščine in drugih jezikov v javnem sektorju itd.). Na posvetu so s kratkimi strokovnimi prispevki nastopili: dr. Marko Robnik Šikonja (Univerza v Ljubljani, Fakulteta za računalništvo in informatiko), dr. Mira Krajnc Ivič in dr. Dragica Haramija (Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti), dr. Mateja Forte (od rojstva slabovidna oseba in doktorica znanosti s področja družbenega jezikoslovja ter specialne/inkluzivne pedagogike), dr. Simon Krek (Institut »Jožef Stefan«/Univerza v Ljubljani), dr. Iztok Kosem (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta), mag. Nevenka Gajšek (Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije, Sektor za prevajanje), dr. Irena Krapš Vodopivec (Škofijska gimnazija Vipava), dr. Marko Jesenšek (Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta), Ferenc Horváth (Pomurska madžarska samoupravna narodna skupnost), dr. Nataša Logar (Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede), Irena Ipavec Dobrota in mag. Petra Rezar (Društvo gluhoslepih Slovenije DLAN), dr. Kozma Ahačič in dr. Nataša Gliha Komac (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU, prispevek 44 avtorjev s skoraj vseh slovenskih inštitucij, povezanih z jezikovno politiko), dr. Branka Kalenić Ramšak in dr. Marjana Šifrar Kalan (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta), Ilinka Todorovski (varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev RTV Slovenija), dr. Simona Kranjc (v imenu podpisanih 13 članic in članov Oddelka za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani), Mojca Ekart (prof. ruščine), Kristina M. Pučnik (Lektorsko društvo Slovenije), Rok Dovjak (lektor) in dr. Marko Stabej (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za slovenistiko). Sodelujoči so izpostavili pestro paleto tem, ki jih vključuje jezikovna politika: jezikovno zmožnost vseh skupin govorcev, raziskovanje jezikovne situacije, jezikovno opremljenost za slovenščino, različne vidike slovenščine v javni rabi (državna uprava, RTV, visokošolski prostor, problematika jezikovnega svetovanja). Udeleženci so se strinjali, da je obstoječi nacionalni program še vedno aktualen, ob prevetritvi in redakciji posameznih poglavij, ki v novih okoliščinah to potrebujejo. Daljši prispevki sodelujočih so (bili) objavljeni na spletni strani Ministrstva za kulturo kot e-zbornik, vanj so vključeni še naknadni prispevki dr. Nike Kocijančič Pokorn,</p>	

dr. Uršule Lipovec Čebren, dr. Darinke Verdonik in dr. Silve Novljan.

V istem času se je zaključil ciljni raziskovalni projekt *Jezikovna politika RS in potrebe uporabnikov*, ki smo ga v partnerstvu z Javno agencijo za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije razpisali dve leti prej; izvajalec je bil Znanstvenoraziskovalni center SAZU s sodelujočimi institucijami. Poleg zgoraj omenjenega e-zbornika je bil ta projekt oz. raziskava glavni vir novih informacij za nacionalni program.

Poleti in do konca oktobra 2018 smo besedilo resolucije preverjali pri svetovalcih s posameznih ministrstev in drugih pristojnih ustanov, tj. članih *Medresorske delovne skupine za spremljanje izvajanja jezikovne politike*. Tudi od njih smo prejeli predloge za ta strateški dokument.

Druga javna razprava oz. *javni posvet o novi resoluciji* je bil 10. januarja 2019 na Ministrstvu za kulturo. Da bi dobili celovito sliko o pričakovanih uporabnikih in strokovnjakov, smo udeležence prosili, naj se odzovejo tako na ukrepe, ki jih ocenjujejo kot nerelevantne, kot tudi tiste dele besedila nacionalnega programa, ki jih ocenjujejo kot pozitivne in razvojno naravnane. Na posvetu so s kratkimi strokovnimi prispevki nastopili: Mateja De Reya (za dr. Katjo Vadnal, Zveza Sožitje – zveza društev za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju), dr. Marijanca Ajša Vižintin (ZRC SAZU, Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije), mag. Petra Rezar (Društvo učiteljev gluhih), Tanja Potočnik Hönigsman (Društvo učiteljev gluhih Slovenije in Združenje gluhih Slovenije), dr. Kozma Ahačič, Janoš Ježovnik, dr. Nina Ledinek, dr. Helena Dobrovoljc, dr. Mojca Žagar Karer, dr. Jožica Škofic, dr. Andreja Legan Ravnikar, dr. Metka Furlan (vsi Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU; prispevki za e-zbornik še: dr. Nataša Gliha Komac in dr. Mateja Jemec Tomazin), dr. Branka Kalenič Ramšak (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za romanske jezike in književnosti; prispevek z dr. Marjano Šifrar Kalan), Tomaž Wraber (bivši predsednik Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije), Marjan Gujtmán (sekretar Nacionalnega sveta za knjižnično dejavnost za Vesno Horžen iz Združenja splošnih knjižnic), Andrea Bartole (in Alberto Scheriani, Obalna samoupravna skupnost italijanske narodnosti), dr. Marko Robnik Šikonja (Univerza v Ljubljani, Fakulteta za računalništvo in informatiko), dr. Špela Arhar Holdt (Center za jezikovne vire in tehnologije, Univerza v Ljubljani – Filozofska fakulteta, Fakulteta za računalništvo in informatiko), Jaka Čibej (Center za jezikovne vire in tehnologije), dr. Ina Ferbežar (Izpitni center Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik), dr. Marko Stabej (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za slovenistiko), Saša Fužir (strokovna vodja Zavoda Risa in članica upravnega odbora Društva Labra za Tatjano Knapp in Roka Usenika iz Zavoda RISA, Centra za splošno, funkcionalno in kulturno opismenjevanje ter Društva za prilagojeno obliko komunikacij LABRA), dr. Simona Gerenčer Pegan (Združenje gluhoslepih Slovenije DLAN), dr. Simon Krek (Institut Jožef Stefan), Tomaž Longyka (Združenje za esperanto Slovenije) in dr. Janez Dular. V e-zborniku so še prispevki: dr. Iztok Kosem (Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani in Institut Jožef Stefan), Ilinka Todorovski in Mateja Vodeb (RTV SLO) in Kristina M. Pučnik (Lektorsko društvo Slovenije). Sodelujoči so na posvetu v okviru raznolikih tem, ki jih vključuje jezikovna politika (jezikovna zmožnost vseh skupin govorcev, sporazumevalne potrebe ljudi z invalidnostmi, raziskovanje jezikovne situacije, jezikovna opremljenost za slovenščino, različni vidiki slovenščine v javni rabi idr.), v svojih prispevkih izpostavili različne pripombe in predloge, med katerimi so prevladovali pozivi k poenotenju nekaterih strokovnih izrazov ter k ločeni obravnavi govorcev z različnimi invalidnostmi oziroma potreb družbeno ranljivih skupin na splošno. Udeleženci so se pogovarjali tudi o odprtem dostopu do jezikovnih virov, pomenu jezikovne svetovalnice ter izzivih narečjeslovja v digitalni dobi. Pisni prispevki sodelujočih na posvetu so (bili) objavljeni na spletni strani ministrstva kot poseben e-zbornik, njihove pripombe in priporočila pa je ministrstvo smiselno upoštevalo pri redakciji osnutka besedila resolucije (dodatno usklajevanje z zadevnimi organi).

Redakcijo na podlagi predlogov organov in zunanjih strokovnjakov (na javnih posvetih) je ministrstvu pomagal opravljati dr. Rok Žaucer z Univerze v Novi Gorici.

Nadalje je besedilo v drugi polovici leta 2019 pregledala in dopolnila Strokovna komisija za slovenski jezik: dr. Jožica Jožef Beg (Šolski center Novo mesto), dr. Kozma Ahačič (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU), Kristina Mlakar Pučnik (Lektorsko društvo Slovenije), dr. Marko Stabej (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za slovenistiko) in dr. Andreja Žele (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU).

Konec leta 2019 je bilo tako pripravljeno besedilo ReNPJP20-24 poslano v medresorsko usklajevanje, nato smo ga na MK uskladili z vsemi pristojnimi organi ter ga 7. 2. 2020 poslali na vlado v sprejem. Postopek obravnave se je ustavil zaradi menjave vlade.

V letu 2020 je bil predlog zadevne resolucije v nadaljnjem pregledu v strokovnih službah MK in dopolnjen z novimi vsebinami ter podatki na podlagi novih okoliščin in ugotovitev, tudi v sodelovanju z MIZŠ, pristojnim za številna področja znotraj jezikovne politike.

Novo medresorsko usklajevanje s pristojnimi resorji je potekalo februarja 2021.

(Če je odgovor DA, navedite:

Datum objave: .....

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije,
- **predstavniki zainteresirane javnosti,**
- **predstavniki strokovne javnosti.**

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):

Upoštevani so bili:

- v celoti,
- **večinoma,**
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:

– MDDSZ: predlagali so dodajanje zveze »spolno občutljiva raba jezika« (str. 11, 15, 20), česar MK ni upoštevalo, ker meni, da v resoluciji zapisan izraz »nediskriminatore« vsebuje vse, tudi to;

– MIZŠ: z ubeseditvijo nekaterih delov besedila v poglavju Jezikovna ureditev visokega šolstva in znanosti (str. 40, 4., 5. in 6. odstavek) se predlaga širjenje izvajanja študijskega procesa tudi v tujih jezikih, s čimer se MK ne strinja, prav tako ne s spremembo zakonodaje v tem smislu, ker je treba vztrajati pri uporabi slovenščine na univerzah oziroma v izobraževalnem procesu.

Poročilo je bilo dano .....

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA/NE

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

DA/NE

Dr. Vasko Simoniti
minister

Prilogi:

- besedilo sklepa
- predlog Resolucije o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2021–2025

Številka:

Ljubljana,

Na podlagi prvega odstavka 28. člena Zakona o javni rabi slovenščine (Uradni list RS, št. 86/04 in 8/10) je Vlada Republike Slovenije na ..... seji dne..... sprejela naslednji

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Resolucije o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2021–2025 in ga posreduje Državnemu zboru v obravnavo in sprejem po rednem postopku.

Mag. Janja Garvas Hočevar
v. d. generalne sekretarke

Priloga:

– predlog Resolucije o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2021–2025

Sklep prejmejo:

- Državni zbor
- Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- Ministrstvo za finance
- Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo
- Ministrstvo za infrastrukturo
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
- Ministrstvo za javno upravo
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
- Ministrstvo za kulturo
- Ministrstvo za notranje zadeve
- Ministrstvo za obrambo
- Ministrstvo za okolje in prostor
- Ministrstvo za pravosodje
- Ministrstvo za zdravje
- Ministrstvo za zunanje zadeve
- Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo
- Urad Vlade Republike Slovenije za narodnosti
- Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov
- Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu

OBRAZLOŽITEV:

Sprejem Resolucije o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2021–2025, strateškega dokumenta za naslednje petletno obdobje, je pomemben, ker zagotavlja stroki in politiki trdno podlago za premišljeno in sistematično usmerjanje jezikovne situacije v slovenski družbi. Nova resolucija se osredotoča na področja jezikovnega izobraževanja in jezikovne opremljenosti, na splošno jezikovno kulturo in jezikovno krajino ter na bližnje predsedovanje Slovenije Svetu Evropske unije v letu 2021.

Strateška naravnost in osredotočenost na uresničevanje ključnih področij jezikovne politike v naslednjem obdobju omogočata večjo sistematičnost in usklajenost nosilcev, s tem pa tudi bolj realno uresničevanja nalog oziroma ukrepov. Štiri glavna poglavja nacionalnega programa so:

1. jezikovno izobraževanje,
2. jezikovna opremljenost,
3. zakonodajni in drugi pravno veljavni dokumenti slovenske jezikovne politike ter
4. slovenščina kot uradni jezik Evropske unije.

V resolucijskih poglavjih so orisane glavne značilnosti področja, zapisani so konkretni cilji, ukrepi, kazalniki in pričakovani učinki ukrepov za naslednje petletno obdobje ter njihovi nosilci in predvidena okvirna finančna sredstva (poleg ali v okviru redne dejavnosti).

Povzetek poglavij, podpoglavij in ciljev nacionalnega programa za jezikovno politiko:

1 Uvod

V poglavju uvoda so v njegovih podpoglavjih navedeni:

1.1 izhodišče in ocena stanja: priprave za to jezikovnopolitično resolucijo (1.1), opis pomembne in problematične splošne jezikovne krajine v Sloveniji (1.1.1), tematski sklopi jezikovnega izobraževanja z navezavo na bralno pismenost in ugotovitve raziskav PISA in PIAAC (1.1.2), stanje, glavni dosežki in izzivi znotraj jezikovne opremljenosti (1.1.3) ter pomen predsedovanja Slovenije Svetu Evropske unije v letu 2021 (1.1.4);

1.2 v okviru nacionalnega programa za jezikovno politiko je govor o skrbi za slovenski jezik in pravicah vseh govorcev slovenščine ter strpnem sporazumevanju;

1.3 jezikovnopolitična vizija: v ospredju skrbi in predlaganih ukrepov je slovenščina (krepitev njenega statusa, korpusa in rabe), pozornost pa je namenjena tudi vsem drugim jezikom, ki spadajo v okvir jezikovne politike Republike Slovenije;

1.4 nosilci jezikovne politike so državni organi, ki načrtujejo, izvajajo in spremljajo dejavnosti te politike v sodelovanju z vladnimi in nevladnimi organizacijami ter univerzami in drugimi strokovnimi ustanovami; marca 2014 je bila ustanovljena Medresorska delovna skupina za spremljanje izvajanja jezikovne politike Republike Slovenije, ki vključuje predstavnike vseh za jezikovno politiko ključnih državnih organov.

2 Vsebinska opredelitev jezikovne politike Republike Slovenije 2021–2025 s cilji in ukrepi

Drugo poglavje podrobno opredeli jezikovno politiko z glavnimi cilji in ukrepi.

2.1 Uvod, splošni cilji in ukrepi

Prednostna usmeritev jezikovne politike Republike Slovenije je čim boljše poznavanje slovenskega jezika, dosledno zagotavljanje slovenskih imen podjetij ter zavest o posebnem statusu slovenščine kot materne jezika, ob tem pa se upošteva jezikovna raznolikost in spodbuja funkcionalna raznojezičnost. Cilj je, da bi bili govorcev in govorcev slovenščine jezikovno usposobljeni in ozaveščeni ter da bi dosegli zmožnost učinkovite rabe prvega tujega jezika ter imeli možnost razviti tudi drugi tuji ali dodatni jezik v skladu s potrebami tako na področju splošne kot poklicne rabe.

Cilji so: uskladitev dejavnosti jezikovne politike na vseh ravneh, ozaveščenost o pomenu in vlogi javne rabe slovenščine, spremljanje jezikovnega stanja na različnih področjih, zmožnost vseh govork in govorcev slovenščine, tudi oseb s posebnimi potrebami, za uporabo jezikovnih priročnikov in jezikovnih tehnologij, ozaveščenost o različnosti sporazumevalnih potreb in načinov sporazumevanja, zagotavljanje dostopa do kakovostnih slovenskih prevodov tujejezičnih del, promocija slovenskega jezika in kulture v svetu ter večjezičnost in medkulturna ozaveščenost.

2.2 Jezikovno izobraževanje

Poglavje ureja področja slovenščine kot prvega jezika ter drugega in tujega jezika, slovenskega znakovnega jezika in prilagojenih načinov sporazumevanja, jezike italijanske in madžarske narodne

skupnosti, romske skupnosti, različnih manjšinskih etničnih skupnosti in priseljenskih skupnosti v Republiki Sloveniji, tuje jezike in jezikovno ureditev visokega šolstva in znanosti.

2.2.1 Slovenščina kot prvi jezik

2.2.1.1 V Republiki Sloveniji

Na ravni jezikovnega izobraževanja bo jezikovna politika v naslednjem obdobju posebno skrb namenila jezikovnemu pouku slovenščine v vzgojno-izobraževalnem sistemu Republike Slovenije, raziskavam slovenskega jezika ter ovrednotenju in raziskovanju jezikovnega izobraževanja v slovenščini, na podlagi ugotovitev pa bo pripravila priporočila za izboljšave.

Cilji so: razvijanje in izpopolnjevanje jezikovne zmožnosti govork in govorcev slovenščine kot prvega jezika ter njihovo usposabljanje za učinkovito sporazumevanje; razumljiv uradovalni jezik in nadgrajevanje jezikovne zmožnosti javnih uslužbenk in uslužbencev.

2.2.1.2 Zunaj Republike Slovenije

2.2.1.2.1 Slovenske skupnosti v sosednjih državah

Slovenska jezikovna politika se zavzema, da se pravica do znanja in uporabe slovenščine uveljavlja v vseh razmerah in okoljih, kjer je raba slovenščine zakonsko predvidena oziroma kjer obstaja želja govork in govorcev po njeni rabi.

Cilji so: spremljanje jezikovnopolitičnih razmer; širjenje ali izpopolnjevanje jezikovne zmožnosti in področij rabe v slovenščini kot prvem jeziku; večja kakovost poučevanja in učenja slovenščine.

2.2.1.2.2 Zdomstvo in izseljenstvo

Slovenska jezikovna politika mora zdomkam in zdomcem ter izseljenkam in izseljencem, še posebej pa otrokom, zagotoviti možnost širjenja ali izpopolnjevanja jezikovne zmožnosti v slovenščini.

Cilja sta: širjenje ali izpopolnjevanje jezikovne zmožnosti v slovenščini kot prvem jeziku za zdomske in izseljenske otroke in mladino; usposabljanje učiteljic in učiteljev za poučevanje v dvo- in večjezičnih okoljih.

2.2.2 Slovenščina kot drugi in tuji jezik

V poglavju so opisani zakonske podlage, programi in dejavnosti na tem področju. Za pripadnike obeh narodnih skupnosti, romske skupnosti, različnih manjšinskih etničnih skupnosti, priseljenskih skupnosti, slovenske zdomske skupnosti, ki se vrača v Slovenijo, in za vse druge tujce, ki v Sloveniji bivajo stalno ali prihajajo v Slovenijo za daljši čas, je namreč dostop do znanja (oziroma učenja) slovenščine temeljnega pomena.

Cilji: širjenje ali izpopolnjevanje jezikovne zmožnosti v slovenščini kot drugem in tujem jeziku.

2.2.3 Slovenski znakovni jezik

Slovenski znakovni jezik je prvi naravni jezik gluhih, zato je jezik skupnosti gluhih in ga uvrščamo med jezike manjšin v Sloveniji.

Cilji: razvijanje sporazumevalne zmožnosti v slovenskem znakovnem jeziku.

2.2.4 Prilagojeni načini sporazumevanja

Prednostni cilj jezikovne politike v zvezi z osebami s posebnimi potrebami, pa naj gre za gluhe/naglušne, slepe/slabovidne, gluhoslepe, osebe s specifičnimi motnjami (npr. disleksija, slabše bralne in učne sposobnosti, govorno-jezikovne motnje) ali osebe z motnjami v duševnem razvoju, je omogočiti tem osebam, da polno razvijejo svojo sporazumevalno zmožnost.

Cilji so: razvijanje in krepitev sporazumevalne zmožnosti slepih in slabovidnih ter zagotovitev okoliščin za učinkovito izvajanje jezikovne politike in zakonsko predvidene ureditve na tem področju; razvijanje sporazumevalne zmožnosti gluhoslepih ter zagotovitev okoliščin za učinkovito izvajanje jezikovne politike in zakonsko predvidene ureditve na tem področju; razvijanje in krepitev sporazumevalne zmožnosti oseb s specifičnimi motnjami (npr. disleksija, slabše bralne in učne sposobnosti, govorno-jezikovne motnje, barvna slepota), oseb z motnjami v duševnem razvoju in gibalno oviranih oseb ter zagotovitev okoliščin za učinkovito izvajanje jezikovne politike in zakonsko predvidene ureditve na tem področju.

2.2.5 Jeziki italijanske in madžarske narodne skupnosti, romske skupnosti, različnih manjšinskih etničnih skupnosti in priseljenskih skupnosti v Republiki Sloveniji

Republika Slovenija zagotavlja pravico do uporabe in razvoja prvega jezika in kulture obema jezikoma avtohtonih narodnih skupnosti, ki imata poleg slovenščine na območjih občin, v katerih živi italijanska ali madžarska narodna skupnost, tudi status uradnih jezikov. Podobno na podlagi veljavne zakonodaje spodbuja ohranjanje in razvoj romskega jezika in kulture. Možnost učenja materinščine je omogočena tudi govorcem drugih jezikovnih skupnosti.

Cilji: promocija dvo- oziroma večjezičnosti ter raznojezičnosti.

2.2.5.1 Italijanski in madžarski jezik

Cilja sta: zagotovitev okoliščin za učinkovito izvajanje jezikovne politike na področju izobraževanja in kulture narodnih skupnosti; zagotovitev okoliščin za enakopravno javno rabo italijanskega in

madžarskega jezika na območjih občin, v katerih živi italijanska oziroma madžarska narodna skupnost.

2.2.5.2 Romski jezik

Cilj: krepitev jezikovne zmožnosti in zagotovitev okoliščin za učinkovito izvajanje jezikovne politike in zakonsko predvidene ureditve na področju romskega jezika.

2.2.5.3 Jeziki pripadnic in pripadnikov različnih manjšinskih etničnih skupnosti, priseljenc in priseljencev ter njihovih potomk in potomcev

Cilj: krepitev jezikovne zmožnosti pripadnic in pripadnikov različnih manjšinskih etničnih skupnosti, priseljenc in priseljencev ter njihovih potomk in potomcev.

2.2.6 Tuji jeziki

V poglavju je opisano stanje na tem področju, ki še vedno izkazuje neusklajenost in pomanjkanje enotnih usmeritev na ravni države in posameznih regij. Zato se predvideva, naj se oblikuje enotna politika poučevanja tujih jezikov v okviru vzgojno-izobraževalnega sistema.

Cilji: zagotavljanje kakovosti in optimizacija poučevanja ter učenja tujih jezikov.

2.2.7 Jezikovna ureditev visokega šolstva in znanosti

Slovensko visoko šolstvo določa slovenščino kot učni jezik visokega šolstva, skrb za razvoj slovenščine kot strokovnega oziroma znanstvenega jezika pa nalaga visokošolskim zavodom. Med nacionalno pomembne naloge uvršča še skrb za razvoj slovenskega jezika na univerzah v tujini, učenje in izpopolnjevanje iz znanja slovenskega jezika za tujce in za Slovence brez slovenskega državljanstva ter seminarje, simpozije in druga strokovna srečanja, ki so namenjeni skrbi za razvoj in učenje slovenščine. Področje znanosti je po naravi svojega dela povezano v mednarodni prostor, zato je ključno vzpostavljanje ravnotežja med uporabo in razvojem znanstvenega in strokovnega slovenskega jezika ter uporabo tujih jezikov.

Cilji so: ohranitev statusa slovenščine kot uradnega in učnega jezika visokega šolstva; omogočanje prostega pretoka študentk in študentov ter profesorice in profesorjev; razvijati sporazumevalno zmožnost v strokovnem jeziku; izboljšati položaj slovenščine kot jezika znanosti.

2.3 Jezikovna opremljenost

Poglavje ureja področja jezikovnega opisa, standardizacije, terminologije, večjezičnosti, jezikovnih tehnologij in digitalizacije ter jezikovne opremljenosti oseb s posebnimi potrebami in prilagojenimi načini sporazumevanja.

2.3.1 Uvod

Opremljenost slovenščine in slovenske jezikovne skupnosti z jezikovnimi viri, priročniki, orodji in (svetovalnimi ter podpornimi) storitvami je eden ključnih dejavnikov, od katerega je odvisno uresničevanje številnih ciljev jezikovne politike.

Cilji so: neprekinjeno znanstveno raziskovanje slovenskega jezika v podporo razvoja jezikovne infrastrukture; optimizacija organiziranosti dejavnosti na področju opremljenosti slovenščine; usklajeno hranjenje, pridobivanje in distribuiranje jezikovnih virov in tehnologij v okviru konzorcija CLARIN.SI; odprta dostopnost jezikovnih virov; spodbujanje razvoja slovenske Wikimedije.

2.3.2 Jezikovni opis

Poglavje opozori na potrebe v današnjem in prihodnjem času za to, da bo zagotovljena osnovna opremljenost na ravni opisa posameznega jezika (slovar, slovnica, specializirani jezikovni priročniki, podatkovne baze ...), ter na združen dostop do virov.

Cilj: temeljni opis sodobne knjižne oziroma standardne slovenščine, specializirani jezikovni opisi, dialektološki, imenoslovni, zgodovinsko- in primerjalnojezikoslovni opisi.

2.3.3 Standardizacija

Poglavje pojasni standardizacijske postopke, ugotavljanje sodobne jezikovne norme, predstavi Pravopisno komisijo pri SAZU in ZRC SAZU (delovno in svetovalno telo), Jezikovno svetovalnico Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU in spletni portal Fran.

Cilj: izvajanje dejavnosti, ki zagotavlja posodabljanje in vzdrževanje knjižnojezikovnega standarda in ob tem zagotavljanje okoliščin, da se govorce in govorce slovenščine seznanijo s knjižnim oziroma standardnim jezikom ter se sporazumevajo v skladu z njim.

2.3.4 Terminologija

Za delovanje Slovenije je na številnih ravneh ključna terminologija, zato je treba prizadevanja državne jezikovne politike usmeriti v opremljanje jezika in jezikovno usposabljanje strokovnjakov na vseh terminoloških področjih.

Cilj: vzpostavitev infrastrukture ter izdelava prosto dostopnih terminoloških virov in orodij za podporo učenju in poučevanju tujih jezikov, prevajanju in terminološkemu delu.

2.3.5 Večjezičnost

V poglavju so poudarki za načrtovanje večjezičnih virov za prihodnje obdobje.

Cilji: vzpostavitev infrastrukture ter izdelava prosto dostopnih večjezičnih virov in orodij za podporo učenju in poučevanju tujih jezikov, prevajanju in terminološkemu delu.

2.3.6 Jezikovne tehnologije

Razvoj informacijskih in komunikacijskih tehnologij v zadnjih petnajstih letih ustvarja »digitalno vrzel«, zaradi katere bodo jeziki, ki bodo pri tem razvoju zaostajali, postali manj privlačni in konkurenčni v vsesplošno povezanem svetu.

Cilji: gradnja, posodabljanje in vzdrževanje temeljnih jezikovnih tehnologij za slovenščino in druge jezike, ki sodijo v okvir slovenske jezikovne politike, ter zagotavljanje njihove čim bolj proste dostopnosti.

2.3.7 Digitalizacija

Digitalizacija tako sodobnih kot starejših jezikovnih opisov in zagotavljanje njihovega prostega dostopa na spletu sta nujna. Ob spodbudi konzorcija CLARIN.SI je začel rasti nabor odprto dostopnih jezikovnih virov in jezikovnotehnoloških orodij, ki omogočajo digitalizacijo gradiv. V Sloveniji obstaja že vrsta digitalnih knjižnic, ki omogočajo digitalni dostop do polnega besedila. RS mora podpirati znanstveno produkcijo v slovenskem jeziku, ki je dragocen vir slovenske terminologije in strokovnega izražanja.

Cilji so: spodbujanje digitalizacije in omogočanje prostega dostopa za vse obstoječe jezikovne vire in priročnike, ki predstavljajo kulturno dediščino, in za znanstveno produkcijo, vezano na slovenski jezik; spodbujanje digitalizacije arhivskega zvočnega gradiva in vzpostavitev prosto dostopne digitalne platforme starejšega narečnega govornega jezika 20. stoletja (fonogramskega arhiva); povečana produkcija in dostopnost kakovostnih e-knjig v slovenščini.

2.3.8 Osebe s posebnimi potrebami in prilagojenimi načini sporazumevanja

Na področju jezikovne opremljenosti za osebe s posebnimi potrebami so kot posebna področja poudarjeni predvsem slovenski znakovni jezik, pripomočki za slepe in slabovidne, prilagojeni načini sporazumevanja z gluhoslepimi in pripomočki za gluhoslepe, pripomočki za osebe z govorno-jezikovnimi težavami ter tehnični pripomočki za osebe z disleksijo (z bralno-napisovalnimi težavami).

Cilji: opremljenost oseb s posebnimi potrebami s prilagojenimi jezikovnimi in jezikovnotehnološkimi pripomočki ter orodji.

2.4 Zakonodajni in drugi pravno veljavni dokumenti slovenske jezikovne politike

Poglavje ureja zakonodajne podlage za jezikovno politiko, v njem so naštetá splošna načela za sedanji in nadaljnji formalnopravni okvir jezikovne politike ter omenjeni organi za njeno ovrednotenje in predloge morebitnega revidiranja in nadgrajevanja.

Cilji so: zagotovitev raziskovalno oziroma empirično podprtih podlag za formalnopravno uokvirjanje slovenske jezikovne politike; analiza sistemskih predpisov o jezikovnih pravicah; povečanje stopnje izvajanja normativno urejenih jezikovnih pravic različnih posebnih skupin uporabnic in uporabnikov; povečanje stopnje izvajanja inšpekcijskega nadzora jezikovnega vidika proizvodov in storitev na trgu, poslovanja s strankami ter aktov in notranjega poslovanja pravnih in fizičnih oseb; zagotovitev jasnejše in usklajene zakonodaje glede poimenovanja različnih ustanov, trgovin, lokalov in javnih napisov ter njeno uveljavljanje.

2.5 Slovenščina kot uradni jezik Evropske unije

V poglavju je poudarjeno, kaj lahko državni organi Republike Slovenije sami naredijo za večjo promocijo večjezičnosti in slovenskega jezika kot uradnega jezika Evropske unije. Tudi na tem področju je pomembna strokovna terminologija.

Cilja sta: podpora države pri uporabi slovenščine kot uradnega jezika Evropske unije; podpora države pri uporabi slovenščine v kontekstu predsedovanja Slovenije Svetu Evropske unije v letu 2021.

Slovenščina je danes notranje celovit, družbeno in strukturno neokrnjen ter razvojno odprt jezik in taka naj bo tudi v prihodnosti. Republika Slovenija zato zagotavlja, da se slovenščina uporablja in nadalje razvija na vseh področjih javnega življenja znotraj mej slovenske države, na območjih, kjer živijo slovenske skupnosti v sosednjih državah in izseljenke, izseljenci, ter v ustreznih evropskih in mednarodnih okvirih. Skrbi za to, da se njene državljanke in državljani ter prebivalke in prebivalci lahko vključujejo v sporazumevalne procese, ki jim omogočajo enakopravno sodelovanje v državni in mednarodni skupnosti, pridobivanje in menjavo znanja ter izpolnjevanje osebnih, poklicnih in kulturnih potreb. Osrednji cilj slovenske jezikovne politike je oblikovanje skupnosti samostojnih govorcev in govork z razvito jezikovno oziroma sporazumevalno zmožnostjo v slovenščini, kakovostnim in

učinkovitim znanjem drugih jezikov, z visoko stopnjo jezikovne samozavesti in ustrezno stopnjo pripravljenosti za sprejemanje jezikovne in kulturne različnosti.